

_____ hokimligi
*maktabgacha va maktab ta'limi
boshqarmasi*

_____ maktabgacha va
*maktab ta'limi bo'limi tasarrufidagi
___-umumiy o'rta ta'lim maktabi
geografiya fani o'qituvchisi*

_____ning
*20__-20__-o'quv yilida 7-sinflar uchun
II chorak geografiya fanidan*

DARS

ISHLANMALARI

O‘IBDO‘ _____

**20__-20__-o‘quv yili 7-sinflar uchun geografiya fanidan II chorak
taqvim mavzu rejasi**

№	O‘tiladigan mavzular rejasi	Soati	Dars o‘tkazish muddati	Dars o‘tkazilgan sana
1.	Umumlashtiruvchi dars.	1		
2.	Afrika materigining geografik o‘rni, o‘rganilishi	1		
3.	Geologik tuzilishi, relyefi va foydali qazilmalari	1		
4.	Materik iqlimining xususiyatlari. Iqlim mintaqalari.	1		
5.	Afrika materigining ichki suvlari.	1		
6.	Amaliy mashg‘ulot.	1		
7.	Materikning tabiat zonalari.	1		
8.	3-Nazorat ishi			
9.	Tabiiy geografik o‘lkalari. Materik tabiatiga insonning ta’siri.	1		
10.	Atlantika okeani.	1		
11.	Hind okeani.	1		
12.	Amaliy mashg‘ulot.	1		
13.	4-Nazorat ishi			
14.	Umumlashtiruvchi dars.	1		

Sana:				
Sinf:				

Mavzu: Umumlashtiruvchi dars

Darsning maqsadi:

Ta'limiy maqsad: Yer yuzidagi yirik suvlik va quruqliklar — materiklar va okeanlar, ularning qismlari tabiati, ularda sodir bo'layotgan o'zgarishlar, geografiya fani va uning tarmoqlari, qadimgi va hozirgi zamon geografik tadqiqotlari, ularning mazmun-mohiyati, zamonaviy geografik tadqiqotlarining asosiy yo'nalishlarini tushuntirish, geografik xaritalar, ularning turlari va xaritalardan foydalanish, geografik koordinatalar, ulardan kundalik hayotda foydalanish masalalari bilan tanishtirish.

Tarbiyaviy maqsad: materiklar va okeanlarni o'rgangan sayyohlarning faoliyati, turli materiklar iqlimi, suvlari, tabiat zonalari, okeanlar va ularning yirik qismlari — dengizlar, qo'ltiq va bo'g'izlar tabiati bilan yaqindan tanishtirish.

Yer yuzasining katta qismlari qanday qilib tasvirlanishini va ulardan qanday foydalanish mumkinligini, yer yuzining tabiati, aholisi, uning xo'jaligini, insonning tabiatdan foydalanish va uni muhofaza qilish masalalarini tushuntirish.

Rivojlantiruvchi maqsad: geografik qobiq, uning tuzilishi va xususiyatlari, geografik qobiqning rivojlanish bosqichlari haqidagi qiziqarli ma'lumotlar sayyoramiz iqlimini mo'tadillashtirib, quruqlikni suv bilan ta'minlashda qatnashuvchi dunyo okeani, dengizlar, ulardagi suvning xususiyatlari va materiklar tabiati shakllanishida okeanlarning ahamiyatini tushuntirish.

O'quvchilarda shakllantiriladigan tayanch kompetensiyalar elementlari:

Milliy va umummadaniy kompetensiya:

umuminsoniy va milliy qadriyatlarga e'tiqodli bo'lish, geografik dunyoqarash va tafakkur asosida atrofimizdagi olamni obyektiv holda, sabab-oqibat bog'liqliklari orqali yaxlitligini va ayni paytda xilma-xilligini anglash.

Matematik savodxonlik, fan va texnika yangiliklaridan xabardor bo'lish hamda foydalanish kompetensiyasi:

tabiiy hodisalarni (harorat, yog'inlar) aks ettiradigan jadval, diagramma va grafiklarni tuzish.

Dars turi: yangi bilim beruvchi, interfaol.

Dars jihozi: tarqatma materiallar, darlik, tarsviriy san'at turlariga doir ko'rgazmalar, rasmlar, qalamlar, rasm daftari.

Texnik jihozlar: proyektor, kompyuter, multimedia, slaydlar.

Darsning metodi: og'zaki, suhbat, amaliy va savol-javob.

Nazorat: o'quvchilarning darsda faolligi kuzatilib, hisobga olib boriladi.

Baholash: o'quvchilar bilimi reyting mezonlari asosida baholanib, dars oxirida e'lon qilinadi.

Darsning borishi:

№	Bo'limlar	Vaqti
1	Tashkiliy qism	3 daqiqa
2	O'tgan mavzuni mustahkamlash	5 daqiqa
3	Yangi mavzu bayoni	15 daqiqa
4	Yangi mavzuni mustahkamlash	10 daqiqa
5	O'quvchilarni rag'batlantirish. Darsni yakunlash.	10 daqiqa
6	Uyga vazifa	2 daqiqa
Jami		45 daqiqa

I. Tashkiliy qism: salomlashish, navbatchi axboroti, sinf va o'quvchilarning darsga tayyorgarligi tekshiriladi, o'quvchilar ehtiyojlari aniqlanadi.

II. O‘tilgan mavzuni mustahkamlash. o‘tilgan mavzu yuzasidan savol-javob o‘tkazish, uy vazifasini bajarilishini ko‘zdan kechirish.

III. Yangi mavzu bayoni:

1. Quyidagi jadvalda Shimoliy Amerika materigiga berilgan ta’riflarni to‘g‘ri yoki noto‘g‘riligiga qarab ajrating. “Ha” yoki “Yo‘q” deb belgilang va asoslang.

Ta’rif	Ha / Yo‘q
Shimoliy Amerika materigi qirg‘oqlarini to‘rtta okean suvlari yuvib turadi	
Materikning sharqiy qismida zilzila va vulqon harakatlari ko‘p uchraydi	
Shimoliy Amerikaning shakli Janubiy Amerika kabi uchburchakni eslatadi	
Tekisliklarda asosan cho‘kindi tog‘ jinslari uchraydi	
Shimoliy Amerika boshqa materiklarga nisbatan qutbga tomon uzoq cho‘zilgan	

2. Atlasidan foydalanib Yevrosiyo materigining shimoliy va janubiy chekka nuqtalarini tutashtiring. Tasavvur qiling, ana shu masofani samolyotda bosib o‘tmoqchisiz. Shunday vaziyatda qaysi tabiiy geografik obyektlar ustidan uchib o‘tishingiz mumkinligini xaritadan aniqlang.

3. Quyida berilgan jadvalni to‘ldiring:

T/r	Okean nomi	Okeanga tegishli dengizlar nomi	Dengizlar qaysi kengliklarda joylashgan?	Suvining xususiyatlari qanday?
1	Tinch okean			
2	Atlantika okeani			
3	Hind okeani			
4	Shimoliy Muz okeani			

IV. Yangi mavzuni mustahkamlash:

Quyidagi iqlim diagrammasida raqamlar bilan (1, 2, 3, 4...) oylar, qizil chiziq bilan oylik o‘rtacha haroratlar, ko‘k ustunlar bilan yog‘ingarchilikning oylar bo‘yicha taqsimlanishi ko‘rsatilgan. Rasm asosida quyidagilarga javob bering:

a-aushbu iqlim diagrammasi xaritada qaysi raqam bilan ko‘rsatilgan hududga to‘g‘ri keladi?

b-diagrammada ko‘rsatilgan iqlim xususiyatlari qaysi iqlim mintaqasi uchun xos?

d-oylik o‘rtacha haroratlar o‘rtasidagi farq yil davomida kam o‘zgarishi sabablarini ayting;

e-oylik yog‘in miqdorlaridan foydalanib, yillik yog‘in miqdorini hisoblang.

V. Darsni yakunlash: o‘quvchini yutuq va kamchiliklarini muhokama qilish, rag‘batlantirish.

VI. Uyga vazifani e‘lon qilish: yangi mavzuni to‘liq takrorlash va yangi mavzu yuzasidan bilimlarini mustaxkamlab kelish.

O‘IBDO‘:

(imzo)

(sana)

Sana:				
Sinf:				

Mavzu: Afrika materigining geografik oʻrni, oʻrganilishi

Darsning maqsadi:

Taʼlimiy maqsad: Yer yuzidagi yirik suvlik va quruqliklar — materiklar va okeanlar, ularning qismlari tabiati, ularda sodir boʻlayotgan oʻzgarishlar, geografiya fani va uning tarmoqlari, qadimgi va hozirgi zamon geografik tadqiqotlari, ularning mazmun-mohiyati, zamonaviy geografik tadqiqotlarining asosiy yoʻnalishlarini tushuntirish, geografik xaritalar, ularning turlari va xaritalardan foydalanish, geografik koordinatalar, ulardan kundalik hayotda foydalanish masalalari bilan tanishtirish.

Tarbiyaviy maqsad: materiklar va okeanlarni oʻrgangan sayyohlarning faoliyati, turli materiklar iqlimi, suvlari, tabiat zonalari, okeanlar va ularning yirik qismlari — dengizlar, qoʻltiq va boʻgʻizlar tabiati bilan yaqindan tanishtirish.

Yer yuzasining katta qismlari qanday qilib tasvirlanishini va ulardan qanday foydalanish mumkinligini, yer yuzining tabiati, aholisi, uning xoʻjaligini, insonning tabiatdan foydalanish va uni muhofaza qilish masalalarini tushuntirish.

Rivojlantiruvchi maqsad: geografik qobiq, uning tuzilishi va xususiyatlari, geografik qobiqning rivojlanish bosqichlari haqidagi qiziqarli maʼlumotlar sayyoramiz iqlimini moʻtadillashtirib, quruqlikni suv bilan taʼminlashda qatnashuvchi dunyo okeani, dengizlar, ulardagi suvning xususiyatlari va materiklar tabiati shakllanishida okeanlarning ahamiyatini tushuntirish.

Oʻquvchilarda shakllantiriladigan tayanch kompetensiyalar elementlari:

Milliy va umummadaniy kompetensiya:

umuminsoniy va milliy qadriyatlarga eʼtiqodli boʻlish, geografik dunyoqarash va tafakkur asosida atrofimizdagi olamni obyektiv holda, sabab-oqibat bogʻliqliklari orqali yaxlitligini va ayni paytda xilma-xilligini anglash.

Matematik savodxonlik, fan va texnika yangiliklaridan xabardor boʻlish hamda foydalanish kompetensiyasi:

tabiiy hodisalarni (harorat, yogʻinlar) aks ettiradigan jadval, diagramma va grafiklarni tuzish.

Dars turi: yangi bilim beruvchi, interfaol.

Dars jihozi: tarqatma materiallar, darlik, tarsviriy sanʼat turlariga doir koʻrgazmalar, rasmlar, qalamlar, rasm daftari.

Texnik jihozlar: proyektor, kompyuter, multimedia, slaydlar.

Darsning metodi: ogʻzaki, suhbat, amaliy va savol-javob.

Nazorat: oʻquvchilarning darsda faolligi kuzatilib, hisobga olib boriladi.

Baholash: oʻquvchilar bilimi reyting mezonlari asosida baholanib, dars oxirida eʼlon qilinadi.

Darsning borishi:

№	Boʻlimlar	Vaqt
1	Tashkiliy qism	3 daqiqa
2	Oʻtgan mavzuni mustahkamlash	5 daqiqa
3	Yangi mavzu bayoni	15 daqiqa
4	Yangi mavzuni mustahkamlash	10 daqiqa
5	Oʻquvchilarni ragʻbatlantirish. Darsni yakunlash.	10 daqiqa
6	Uyga vazifa	2 daqiqa
Jami		45 daqiqa

I. Tashkiliy qism: salomlashish, navbatchi axboroti, sinf va oʻquvchilarning darsga tayyorgarligi tekshiriladi, oʻquvchilar ehtiyojlari aniqlanadi.

II. Oʻtilgan mavzuni mustahkamlash. oʻtilgan mavzu yuzasidan savol-javob oʻtkazish, uy

vazifasini bajarilishini ko'zdan kechirish.

III. Yangi mavzu bayoni:

Asosiy xususiyatlari. Afrika — kattaligiga ko'ra Yevrosiyodan keyingi ikkinchi materik. Uning maydoni 29,2 mln km², orollari bilan birga 30,3 mln km². Eng katta oroli — Madagaskar. "Afrika" so'zi materikning shimolida yashagan berberlarning afrigilar qabilasi nomidan olingan. Keyinchalik bu nom butun materikka berilgan. Har bir materik o'z xususiyatlari bilan ajralib turadi. Masalan, Yevrosiyo — eng katta va tabiatiga ko'ra eng xilma-xil, Janubiy Amerika — eng sernam, Avstraliya — eng kichik va eng quruq, Antarktida — eng sovuq materik. Afrika — dunyodagi eng issiq materik. Sharqiy yarimsharning eng uzun daryosi, dunyodagi eng katta tropik cho'l va savanna, quruqlikda eng ko'p sut emizuvchi hayvonlar yashaydigan, qirg'oqlari eng kam parchalangan, quruqlikdagi eng katta Buyuk Afrika yer yorig'i bor, har ikkala kengliklar bo'yicha iqlim mintaqalari va tabiat zonalari takrorlanib joylashgan, chuchuk suvli eng uzun (750 km) va chuqur Tanganika (1 470 m) ko'li bor, olmos qazib chiqarishda dunyoda birinchi o'rinda turuvchi materikdir. Geografik o'rni, chekka nuqtalari. Afrika boshqa materiklar orasida alohida o'rin tutadi. U hamma yarimsharlarda joylashgan yagona materik. Ekvator Afrikani deyarli qoq o'rtasidan ikkiga bo'lib turadi. Uning shimoldagi va janubdagi chekka nuqtalari ekvatoridan deyarli bir xil uzoqlikda joylashgan.

Bosh meridian Afrikaning g'arbiy qismidan o'tadi.

Materikning shimoliy yarmi g'arbdan sharqqa bir necha ming kilometr ga cho'zilgan. Janubga tomon materik torayadi. Binobarin, materikning katta qismi ekvatoridan shimolda joylashgan.

Afrika tabiatini, aholisining urf-odatlarini, xo'jaligini o'rganishda mashhur marokashlik sayyoh Ibn Battutaning alohida o'rni bor. U Afrikaning shimoliy va sharqiy sohillarini, Nil havzasini, Sahroi Kabirning g'arbiy qismini, Niger daryosining yuqori oqimidan o'rta oqimigacha o'rgangan. XV asr yevropaliklarning Afrikani o'rganishida muhim bosqich bo'lsa-da, unga qora kunlarni — qullar savdosini keltirdi.

1487- yilda Bartolomeu Dias Afrikaning janubidagi Yaxshi Umid burniga qadar Atlantika okeani sohillarini o'rgandi. 1498- yilda dengizchi sayyoh Vasko da Gama Hindistonga dengiz yo'lini ochdi. U Afrikaning janubiy qismini aylanib o'tdi, materikning sharqiy qirg'oqlari bo'ylab suzib, yevropaliklardan birinchi bo'lib Hindiston qirg'oqlarigacha yetib bordi.

IV. Yangi mavzuni mustahkamlash:

- 1 Afrikaning geografik o'rni uning tabiatiga qanday ta'sir ko'rsatgan deb o'ylaysiz?
- 2 Afrikaning eng g'arbiy va sharqiy chekka nuqtalari orasidagi masofani aniqlang (bu kenglikda 1° parallelning uzunligi 109,6 km ekanligini yodda tuting).
- 3 Afrika materigining eng shimoliy va janubiy chekka nuqtalari geografik koordinatalarini aniqlang.

V. Darsni yakunlash: o'quvchini yutuq va kamchiliklarini muhokama qilish, rag'batlantirish.

VI. Uyga vazifani e'lon qilish: yangi mavzuni to'liq takrorlash va yangi mavzu yuzasidan bilimlarini mustahkamlab kelish.

O'IBDO': _____

(imzo)

(sana)

veb-saytimiz: Zokirjon.com

Zokirjon.com. veb-sayiti orqali o'zingiz uchun kerakli hujjatlarni yuklab olishingiz mumkin.

Zokirjon Admin bilan

90-530-68-66, 91-397-77-37 nomerga murojaat qilishingiz, shu nomerdagi telegram orqali bog'lanishingiz nza456 yoki nza445 izlab telegramdan yozishingiz so'raladi.

Telegramda murojaatingizga o'z vaqtida javob beriladi

33 listdan iborat geografiya fanidan 7-sinf II chorak konspektini to'loq holda olish uchun telegramdan yozing.

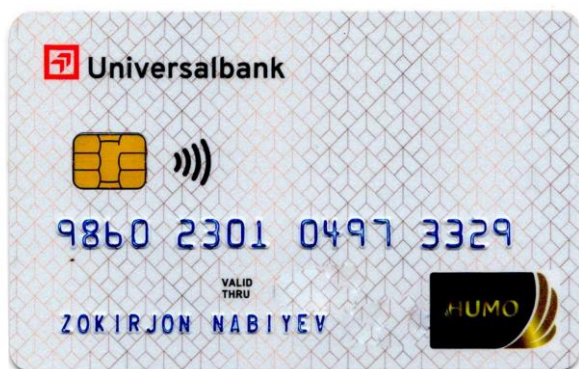

Telegram kanalimiz:

[@Maktablar_uchun_hujjatlar](https://t.me/@Maktablar_uchun_hujjatlar)

To'lov uchun: UZCARD *880*9860230104973329*summa#

Plastik egasi Nabiye Zokirjon

DIQQAT!!!

Sizga bu **OMONAT** qilib beriladi. To'liq holda olganingizdan so'ng: Faqat o'zingiz uchun foydalaning. Hech kimga bermang hattoki eng yaqin insoningizga ham. Internet orqali veb-saytlarga joylamang. Kanal va gruppalariga tarqatmang.

**OMONATGA
HIYONAT QILMANG.**

Bizni hizmatdan foydalanib qulay imkoniyatga ega bo'ling!

Bizda maktablar uchun quydagi hujjatlar mavjud.

- 1. 1-11-Sinflar uchun kelajak soati ish reja va konspektlari**
- 2. 1-11-Sinflar uchun barcha fanlardan to'g'arak hujjatlari**
- 3. Sinf rahbar hujjatlari**
- 4. Metodbirlashma hujjatlari**
- 5. Ustama hujjatlari**
- 6. 1-11-Sinflar uchun barcha fanlardan konspektlar va tezislar**
- 7. 1-11-Sinflar uchun Ish rejalar (Taqvim mavzu rejalar)**
- 8. Maktab ish hujjatlari**
- 9. Direktor ish hujjatlari**
- 10. MMIBDO' ish hujjatlari**
- 11.O'IBDO' ish hujjatlari**
- 12.Psixolog hujjatlari**
- 13.Xotin-qizlar qo'mitasi ish hujjatlari**
- 14.Kutubxona mudirasi ish hujjatlari**
- 15.Besh tashabbus hujjatlari**
- 16. Ommalashtirish uchun dars ishlanmalar va ochiq dars ishlanmalar, taqdimotlar, slaydlar**